

VERGETEN OOSTENDSE KUNSTSCHILDERS - XXXII : DE SCHILDER-SCHRIJVER

EDGAR BAES (1837-1909)

Edgar BAES werd te Oostende geboren. Zijn leven en werk hebben voor de rest eigenlijk niet zo heel veel verband met Oostende, maar als geboren Oostendenaar wou ik hem toch zijn plaats gunnen in deze inmiddels lange galerij van "vergeten" Oostendse kunstschilders.

De volgende bijdrage zal dan gewijd zijn aan Edgar's broer Lionel, die ook al kunstschilder was. Aangezien de gebroeders BAES in de bestaande literatuur amper aan hun trekken komen, voelde ik me des te meer gesterkt om hun biografie (de gegevens zijn schaars) te publiceren in ons aller tijdschrift.

Werken van Edgar en Lionel zijn zeldzaam. Ik dank dan ook nu al personen die me op het spoor van schilderijen kunnen brengen.

X X X

Edgar-Alfred BAES werd op 24 juni 1837 te Oostende geboren als zoon van Pierre-François BAES, van beroep le besteller bij de Dienst van Douanen en Accijnzen en van Silvie - Octavie DUTOICT. Hij was de oudere broer van Lionel BAES.

Edgar BAES was een veelzijdig man : hij was zowel schilder als graveur, auteur, journalist & kunstcritikus.

Het is me voorlopig niet geweten waar hij zijn artistieke studies deed. In elk geval woonde hij na zijn studieperiode steeds in de hoofdstad, op diverse adressen; lange tijd zelfs op hetzelfde adres van zijn broer, nl. Wérystraat 15 (ca. 1871-ca. 1882).

In augustus 1883 was hij medestichter van de "Cercle des Aquarellistes et des Aquafortistes" in het café "A La porte verte" te Brussel. Medestichters waren verder zijn broer Edgard, Jules BARBIER, Euphr. BEERNAERT, Jean CAPEININCK, Auguste DANSE, Marie DE BIEVRE, Emile DE MUNCK, Charles DE NAYER, Willy FINCH, Maurice HAGEMANS, Alexandra HANNOTIAU, Amedée LYNEN, Alexandre MARCETTE, Jean MAYNE, Joseph MIDDELEER, Auguste NUMANS, Jules RAEYMAKERS, Louis TITZ, Edouard TOURTEAU, Camille VAN CAMP, Antoine, VAN HAMMEE, Hubert VOS, Ernest WETTERENS, Eugène VAN GELDER & Eugène VERDYEN.

Edgar BAES was secretaris van deze kring, die tal van tentoonstellingen inrichtte te Brussel.

Op 2 juli 1907 was hij aanwezig tijdens de opening van het Oostends kunstsalon (Kursaal, Ostende-Centre d'art).

E. BAES overleed te Elsene in 1909.

X X X

EDGAR BAES, KUNSTSCHILDER

Met verbazend gemak beoefende hij de meeste schilderkunstige genres in realistische stijl, overgoten met een vleugje romantiek.

Een bloemlezing van titels van zijn schilderijen zal dat verduidelijken :

"Spaans avonturier uit 1566", "Armen van het klooster", "Maaltijd van de oude jonkman", "Het mirakel van Fiere Margriet te Leuven", "Portret van Henri met de Bles", "Portret van Joachim Patinir", "Portret van Paul Brill", "Sneeuweffect", "Avond te Nieuwendijk", "Uitgedroogd moeras", "Avond nabij Brandenburg", "Weg in de Kempen", "Gezicht te Amalfi", "Boten te Vrouwvliet", "Schelde te Terneuzen", "Kusten van Normandië", "Visserboot varend naar de haven", "Hollandse schepen", "Schelde te Hemiksem", "De Schelde 's morgens", "Schip in nood voor Cap Blanc-Nez", "Boom op de Rupel bij zondsondergang", "Windhoos in de duinen" en verder tal van Italiaanse scènes, souvenirs aan zijn vele reizen in het Zuiden.

X X X

EDGAR BAES, GRAVEUR

We vonden de titels van volgende etsen terug :

"Het lijk van Maria van Bourgondië te Brugge getoond" (1872), "Dood van Philips de Stoute" (1873), "Overstroming" (1873), "Herinnering aan de Marne" (1874), "Vijver van Groenendaal" (1876), "Sint-Jansvuren" (1875) & "Moeras".

X X X

EDGAR BAES ROMANCIER & KUNSTHISTORISCH AUTEUR :

We vonden de titels van volgende geschriften van hem terug :

- L'art primitif français et le style de Flandre et de Bourgogne (1)
- Le symbole et l'allégorie (1)
- Les sept lueurs d'Elohim (brochure met meditatieve teksten)
- La Famille Floris (roman over die kunstenaarsfamilie; gepubliceerd in de Revue Générale)
- Een verhandeling over de basiskenmerken van de Vlaamse Schilderschool (1864); bekroond door de Academie
- Histoire de la peinture de paysage (1875); gepubliceerd door de Annales de la Société Royale des Beaux-Arts et de Littérature de Gand.

X X X

EDGAR BAES, KUNSTKRITIKUS

In die hoedanigheid schreef hij geregeld bijdragen voor de gespecialiseerde tijdschriften "La Fédération Artistique" en "Journal des Beaux-Arts".

Regelmatig drukte het Oostendse blad "Le Carillon" teksten af van E. BAES.

We noteerden er enkele :

- "Greater Ostend" (24.12.1901)
- "Ostend for ever" (21.11.1901)
- "Attractions nautiques" (12.11.1901)
- "Un musée à Ostende" (25.09.1902)
- "La neige" (15.02.1908)

X X X

Etsen van BAES berusten in het Prentenkabinet te Brussel; verder is hij bij mijn weten in geen enkele openbare verzameling vertegenwoordigd.

- Bronnen : - Burgerstand Oostende
- Catalogi kunsttentoonstellingen in België 1857-1909
- genoemde tijdschriften en dagbladen.

Norbert HOSTYN

Noot :

- (1) : Exemplaren staken in J. ENSOR'S persoonlijke bibliotheek, met opdracht van E. BAES aan ENSOR; wat wijst op vriendschappelijke betrekkingen tussen beide.

HET (VOLKS)LIED. REFERATEN DAAROMTRENT OP HET VLAAMS FILOLOGENCONGRES 1981

Op het 33ste Vlaams Filologencongres, te Antwerpen op 14 - 16 april 1981, werden in de sectie Volkskunde vier lezingen gehouden met als gemeenschappelijk onderwerp diverse aspecten van het (volks)lied.

Dr. Stefaan Top, hoogleraar aan de K.U. Leuven, stelt dat "(...) Het lied en alles wat erbij hoort, immers een zeer waardevol stuk volkscultuur is". Dit werd door de verschillende sprekers, maar telkens anders, beklemtoond. Het driemaandelijks tijdschrift, voor de studie van het volksleven, "Volkskunde", geeft, in het nummer 3 van juli - september 1981, de gedrukte tekst weer van deze vier voordrachten :

- S. Top, Volkskunde op het 33ste Vlaams Filologencongres Antwerpen 14-16 april 1981 (blz. 169);
- D. Callewaert, Liederen rond Godelieve van Gistel, 18de, 19de en 20e eeuw (blz. 170 - 178);
- L. Gelber, Aspecten van het kinderlied (met muzikale illustratie) (blz.179-189);
- M. van Dijk, Het beleid van de Amsterdamse overheid ten aanzien van straatmuzikanten 1900-1930 (samenvatting) (blz. 190-191);
- S. Top, De marktzanger en zijn lied in de literatuur en de invloed ervan op het volksverhaal (blz. 192-211);
- Verslag van de discussies na de lezingen (van D. Callewaert, L. Gelber, M. van Dijk en S. Top) (blz. 212-214).

E. SMISSAERT